

Megjelenik minden héten négyszer: t. i. a Jelenkor vasárnap, kedden és csütörtökön; a Társalkodó pedig pénteken, mindegyik minden ízben egyegy iven. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetés félévelétek 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Miniszteri felhívás a haza oltalmára a' nemzeti gyűlés határideje kitűzve. Főkötelességünk. Miniszteri rendeletek és kinevezések. Legújabb mozgalmak Bécsben. Rovás. — Vidéki mozgalmak: Székelyfővár, Máramaros, és Hevesből. Lengyel hírek.)

Külföld. (Franciaország, Német, Olasz, és Oroszország.)
Ertesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDELY.

Haza fiaik! Épen most vettük futár által azon tudósítást, hogy felséges királyunk Bécs városát váratlanul elhagyta 's utját Innsbruck felé vette.

Sietünk ezt a' közönséggel tudatni, nehogy e' hír más alakban 's tán elferdítésekkel terjesztve, okot adjon nyugtalanságra, 's eszközül szolgáljon izgatásokra, melyeket a' haza jelen körülményei között kerülni, 's távoztatni minden honpolgárnak legszentebb kötelessége.

Meg vagyunk győződve, hogy a' magyar nemzet legforróbb ohajtása teljesülne, ha ő felsége Bécsből távoztával, egyenesen hű magyarjai közé jött volna, hol szentséges személyét buzgó lelkesedéssel környezné azon nép, mely szabadságához 's törvényes fejedelméhez szeretetben, hűségben ingadozni soha nem fog. 'S nemis késtünk a' nemzetnek ezen forró ohajtását azonnal ő felsége elejbe terjeszteni, bizodalmat kérve 's remélve a' jó királytól azon néphez, mely századokon keresztül e' bizodalmat épen a' veszélyek legnehezebb óráiban oly igen megérdemelte, 's mely azt megcsalni bizonyosan képes nem volna soha. És mivel azon alkotmányos viszony, azon hűség és ragaszkodás, mely nemzetünket törvényes királyunk személyéhez 's az uralkodó házhoz köti, változást nem szenvedhet az által, hogy ő felsége birodalmának valamely más részébe tette által tartózkodása helyét, hg Eszterházy Pált, mint ő felsége személyéhez rendelt felelős magyar minisztert utasítottuk, hogy urunkat királyunkat mostani tartózkodása helyére azonnal kövesse, 's törvényszabta állásában magas személye mellett maradjon.

Polgárok! Európai események segítették elé hazánkban is az egész nemzet rég ohajtott szabadságának létrehozását; de az egész nemzet egyesült ereje 's osztatlan közremunkálása szükséges arra, hogy az európai mozgalmaknak sokféle irányban zavargó rohama veszélybené döntse hazánkat, nemzetünket, 's annak kivívott szabadságát. — Mi erünk 's tehetségünk szerint teljesítjük a' reánk bízott kötelességet, de hogy nehéz földadunkban eljárassunk, a' nemzet buzgó 's erélyes támogatására van szükségünk.

Szükségesnek tartottuk az országgyűlésnek minél előbbi összehívását, 's annak határnapjaul f. e. jul. hó 21k napját tűztük ki, 's azt őfels. fölterjesztettük. De rendkívüli körülményink között addig is minden egyes polgárnak szent kötelessége mindent elkövetni, hogy a' hazát fenyegethető veszélyek megelőztesse.

A' hazának szent nevében szólítjuk föl tehát a' honnak minden polgárait, legyenek erősek és állhatatosak a' hon és szabadság iránti szeretetben, 's a' törvényes fejedelem iránti hűségben; legyenek egyetértők 's mellőzve minden viszátkodást mi erönket megtörhetné, egy célra egyesülve munkálkodjanak a' haza megmentésén. — Fölszólítjuk a' hon polgárait, hogy azon önkéntes seregeknek, mely iránt a' rendelet már kibocsátott, minél nagyobb számban 's minél gyorsabban állítását minden módon segítsék elő. — Fölszólítjuk végre, hogy midőn most a' hazát vész fenyegeti, tegyék a' haza oltására áldozatul vagyonuknak is valamely részét, 's adjanak a' hon védelmére — kitől egyébkint nem telik — kölesönként pénzt, vagy egyéb oly vagyont, mit könnyen pénzzé lehet fordítani.

Bizunk a' nemzet lelkesedésében és azon honszeretében, mely e' hazát a' legsúlyosabb körülmények között is megmentette; hisszük, hogy e' fölszólításunk nem fog siker nélkül elhangzani; ugyanazért a' belügyminiszter e' mai napon kelt rendeletében közhírré teszi az ajánlatok beszédének módját és helyeit.

Budapest, május 19én 1848.

Gróf Batthyány Lajos. Deák Ferencz. Szemere Bertalan. Klauzál Gábor. Gróf Széchenyi István. B. Eötvös József.

Pest, május 19kén.

Látkörünk soha borusabb színben nem mutatkozott. — Minden oda mutat, hogy irtózatos harc van előttünk. És e' háboru nem a' királyoknak egymással bosszucsatája leend: hanem népek tusája népek ellen, szabadság küzdelme a' rabszolgaság fölött, vagy viszont.

A' sors ugy intézte, hogy az emberiségnek e' közös harcában mi legyünk az előlküzdők. Hazánk földén fog forogni a' viadal; és mi általa vagy elsodortatunk, nevünkkel egyéb alig maradván az utókor számára föl, vagy dicsőségünknek, jövő nagyságunknak alapja vettetik meg.

Reánk nézve a' közvetlen kérdés: lét és nem lét körül forog. Létezzünk é mint szabad magyarok a' nemzetek családjában, vagy a' szláv elembe olvasztva rabságnak halálával nyomorogjunk kevés napjainkat át?

Oroszország századon át főzött terve, melyet mi csak egybehorgasztott kezekkel néztünk, valósulásnak indul. A' jégcsoloz e' pillanatot véli alkalmasnak, hogy kiterjessze szörnyű uralmát világrésünkben.

Az ukázok fejedelmének bérénezei már fölbujtogaták a' népfajokat. A' tötség, illység, ráczok mind fanaticus ingerültségben vannak. Nyelvföltékenység, vallási düh, fajgyűlölettel fölereszte mind mozgásba hoztattak, tényezőül használva e' napokban, midőn mindenünket megosztók hazánk népeivel, azokkal is, kik ellenünk izgatattak.

A' hon alsó részeiben már körülhordoztatott a' lázadás zászlója; a' Kárpátok tövében a' nép butaságát könnyű balut-ra terelni; Horvátországban egy párt dühöng, melynek élén durva katona áll, elszédítve hűségától, uralkodói dicsőségre vágyakodó. — A' háboru elkerülhetlen, mert a' bán által megtagadtattól az engedelmesség. —

A' burocracia bukásában átkul hagyá reánk e' kényurat: és a' kancsukák diplomatái titkos gyönyörrel üdvözlököt a' pályán, mely Sziberiába vezet.

Általa kezdetik meg a' szolgaság harca, mely sikerében éjszokról gyamolittatni fog. Az első tüzet nekünk kell megállanunk, mert bár egész Európáé legyen az ügy, ha mi elvesztők az első csatát, a' későbbi győzelem gyümölcseit nem mi élvezhetjük.

Megsemmisítés, kiirtás, nemzetiségünk kiirtása leendő sorsunk.

Akartok é tehát: hazánkfiatovább is magyarok lenni? utódaik azon nemzetnek, őseiteknek, kik a' népvándorlásokkor megrázták a' világot 's legyőzvé az erős karu népeket, hazát alapítának egy idegen világrészen, ellenséges elemek közepe, hazát, mely isten áldásában bővelkedik, mert hantjait apáink vére kövéri meg, 's bővelkedni fog számotokra, ha fegyvereitek villama leteríti a' bitor foglalókat?

Őseitek, a' rettenetesek, hódító nép valának. Fiaik óriási tusákban híven megőrzék a' szerzeményt: és ti, unokái a' nemzetnek, elveszthetnétek a' vérörökséget e' drága hont, melyhez egy évezred emlékei csatolják a' szívet?

Fajtok egykor bezárták a' népvándorlást, visszaverté Ázsia vad csordáit, elleneit a' nyugati műveltségnek: és ma ti ugyanezt nem tennétek é meg éjszak vadjai ellen?

Őseitek, a' szittyai vadak, a' szabadságot véres zivatarok között a' síkságon tarták meg: és ti ugyanazon szent földön rabszolgákká volnátok igazhatók?

Föl, föl, fia! négyfolyamu országnak! nem szolgaságra szánt titeket a' sors. A' bátornak, erősnek szabadság virul, gyávákat érhet csak az ostor.

Legdrágább kincsetek — a' nemzetiség — ez édes minden, az ősi hű és jövő örömének, dicsőségünk összege, életünk, szabadságunk van a' mérlegen. A' eszébe fölbillen, ha kardot nem vettek hozzá nyomatékul. Bilincs van e' mérleg másik serpenyűjében: bilincs és az enyészetnek rémalakja!

Még magasan lobog a' háromszínű zászló, mocsoktalanul néz reátok az ország czimere: seregeljete e' zászló alá, 's emlékezzetek arra, hogy e' lobogó sokszor diadalmasan lengett Europa térein, az erős karu apák hordozták azt, esküdjete e' háromszin alá, esküdjete hűséget a' hazának, vérrel írjátok neveteket az életkönyvébe, mert csak így üdvözülte a' szabadság istene előtt.

Ne támaszkodjatok senkire, bizzatok egyedül magatokban, mert csak magunk vagyunk igazi barátai hazánkban. Őseitek, a' maroknyi nép, megrementették egész Európát: és ti, midőn hatmillión vagyok testvérek, megijednétek a' szolgasággal küzdő millióktól? Ti élet és szabadsággal harcoltok, saját határaitokon félnétek az ostromló idegenektől? Titeket a' lelkesülés hazafiság gyújtand, míg elleneitek vak dühből harcolandának csupán. Ti mindent veszthetek, mindent nyerhetek: nekik vesztetni valójok nincs, a' nyereség is szükmarkuan méretik számukra a' sors által.

Előre, előre! Élet és halála jelszó! Áldozatok föl mindent, vért és vagyont: a' szabadsággal semmi sem sok.

Vagy haljunk meg dicsően, mert a' gyalázatos élet halálnál kinosabb.

Rendeltet. A' külügyminiszter előterjesztésére, ugyanazon miniszteriumhoz titkárokká általam folytatólag kineveztetnek: Nagy Lajos, Kmosko László, Markovics László, Mayer Fidéll fizetés nélkül. — Budapest, május 16án 1848. István, nádor kir. helytartó s. k. Hg. Eszterházy Pál.

II. Az 1848ik esztendei III. tezik 20. 's 21. szakaszai szerint, ő felsége személye körül rendelt miniszteriumhoz általam ezennel kineveztetnek valóságos fogalmazókká Raics Ágoston; Laky Vinceze, Lukács János, Sarlay Lajos, Szontagh Pál, Henslmann Imre, Varga István. — Tiszteletbeli fogalmazókká, az eddigi tiszteletbeli fogalmazók: Rózsa Károly, Tahy László, gr. Pálffy Rudolf, Christen Lajos, Lunkányi Károly, Fekete János, Köhler Pál. — Valóságos fogalmazó segédeké Bobest Sándor, Rudnyánszky Kálmán, Szirányi József, Teleky Lajos, Somossy József. — Tiszteletbeli fogalmazó segédeké, az eddigi tiszteletbeli gyakornokok: Bánffy József, Saár Lajos, Krutten Ferencz, Gál Sándor, Moravchik Gyula. — Hg. Eszterházy Pál s. k.

A' vallás és közoktatási minisztertől.
I. Ezen miniszterium körében már minden hivatalok betöltve levén, a' hivatalnokok névjegyzéke közé fog tétetni. Addig is a' beadott folyamodványokat, mind a' kik alkalmazva vannak, mind a' kik nincsenek, a' bemutatott bizonyítványokkal együtt, viszka, Budán az országháznál, tanácsnok Pap Endre ur hivatalos szállásán, reggel 8 órától délutáni 2 óráig.

II. A' vallás és közoktatási miniszter pesti lakát megváltatván, ezentul a' hivatalos látogatásokat és közléseket Budán, az országháznál levő hivatalos szállásán délelőtt 10 órától fogva 12ig fogja elfogadni.

III. Minden hivatalos levelek, irományok, melyek a' vallás és közoktatási miniszteriumhoz vannak intézve, ugy a' postahivatalok, mint magányosak által, Budán az országháznál adassanak be, tanácsnok Pap Endre ur hivatalos szállásán, ki állandalmi altitkár Szász Károly urnak az erdélyi országgyűlésről leendő megérkezétekig ezen kötelességgel megbízott.

IV. A' elkészék jövedelmeinek egybeírása iránt közzétett körrendelet, az ehez járuló 's az egyformaság kedvéért itten készülő számos tabellák elkészülteig szét nem küldötetik.
Budapest, május 17én 1848.

Rendeletek a' földmívelés, ipar és kereskedési minisztertől.

I. Postavitelbéri ideiglenes szabályzat.
1ör. A' levélvitelbér ezennel leszállítatik: féllatos levél-től 10 mértföldig bezárólag 2 kr.; 10 mértföldtől 20 mértföldig bezárólag 6 kr.; 20 mértföldön fölül 10 kr.

2ör. Keresztkötés alatt feladott nyomtatott vagy kömet-szett körlevelek, árulajstromok, tőzsde-jegyzetek (Börse-Zettel) könyvek, röpiratok, zenészi műdarabok 's egyéb nyomtatványok, valamint árucikknek mustái is, a' most megállapított levél-vitelbér negyedével lesznek díjazandók; e' díj azonban egy krajczárnál kisebb nem lehet.

3ör. Jelen szabályzat 's illetőleg vitelbéri leszállítás csak a' belöldi levelezésekre, Magyarország 's a' kapcsolt részek határai közt küldendőkre 's elfogadandókra van kiterjesztve. —

4ör. Azon levelektől 's keresztkötés alatti kötegektől, melyek bérmentesen küldetnek Magyarországból 's a' kapcsolt részekből az ausztriai tartományokba, ugy szinte azon levelektől 's keresztkötés alatti kötegektől is, melyek az ausztriai tartományokból Magyarországra 's a' kapcsolt részekbe érkeznek, az ausztriai vitelbér fog fizettetni, mely a' legújabb ausztriai szabályzat szerint féllatos levél-től 10 mértföldig 3 kr., 10 — 20 mértf. 6 kr. — 20 mértföldön fölül 12 kr. — A' keresztkötésalatti kötegekre nézve e' levél-vitelbérnek szinte negyede fizettetik, 's ezekre nézve is a' díj egy krajczárnál kisebb nem lehet.

5ör. A' most leszállított vitelbér folyó évi július elsején veendi kezdetét.

6ör. A' sulyfokozat 's egyebekre nézve az eddigi postaszabályzat ideiglenesen megtartatik.

II. Szabályzat a' belöldi időszi lapoknak postán szétküldési díja iránt.

1ör. Jelen szabály szerint a' belöldi hírlapok és folyó iratok ezennel leszállított vitelbérre kezdetét veendi folyó évi július 1jén.

2ör. A' díj mennyisége határozatában, nemcsak a' megjelenés, de a' posta utjáni szétküldés gyakorisága is tekintetbe vétetett; — annál fogva

a) hetenként 6ör megjelenő 's ugyanannyiszor szétküldött lapért a' postadíj félévre tenni fog
1 ft 18 krt
ha pedig oly helyekre küldetik, hová a' posta ritkábban jár, annál fogva a' kézbesítés ritkábban történhetik, a' postadíj félévre 52 krajczárban állapítatik meg.

b) hetenként 4ör megjelenő, 's ugyanannyiszor szétküldött lapért fog fizettetni
52 kr.
ha ritkábban küldetik szét
39 kr.

- c) hetenként 3or megjelenő 's ugyanannyi-
szor szétküldött lapért 39kr.
d) hetenként 2er megjelenő lapért 30kr.
e) " 1er " " 24kr.

3or. A' nélapokra nézve, midőn kiadói a' posta utjáni szétküldhetés iránt folyamodnak, a' vitelbér különösen és kivételesen lesz meghatározandó.—Igy jelenleg a' „Munkások ujsága“—nak vitelbére félve 10 p. krajczárban állapítatik meg.

4er. A' postaállomásoknál és levlészedőségeknél az előfizetők besorozásáért igatási díj fejében 10 krajczárnál többet követelni nem szabad; ki ezen szabályt tullepni merészi, a' postaügyben fenálló fegyelmi rendszerhez képest fog büntettetni. Ellenben a' rendszeres és osztályos postahivatalknál az ilyen besorozási díjak általában eltiltatnak.

5ör. Az ingyen példányoknak ezelőtt volt adása különben is meglevén szüntetve, minden további követelés az iránt büntetés alatt tilalmaztatik.

Pest, majus 20kán.

Bécsben nevezetes események váltogatják egymást, mik nagy fontosságuk reánk nézve is.—Május 16án az új alkotmány megbukott, a' két kamara helyett egy kamrai rendszer fog föllállítani; a' választásokban a' census eltörltetik, általános szavazás leendő. A' dolog, miként a' május 18kai P. H. közli, eképen történt:

„Itt egy nemzetörégi középonti választvány alakult, mely a' politikai események fölött tanácskozáni, petitiókat és javaslatokat nyújtogatott be a' miniszteriumnak. A' miniszter nem akarta megengedni, hogy a' nemzeti örség, mint ilyen, politikai testületet képezzen, 's rendeletet adott ki ez iránt. Ennek következtében Hoyos nemzetörégi parancsnok 13kán este parancsul meghagyta, hogy az érintett választvány szétoszolják. Roppant ingerültség lön eredménye e' parancsnak. Mindenki erős ellenállásra készült. Hoyos még ugyanazon nap este 10 órakor kirukkoltatta a' nemzeti örséget. A' katonaság szinte kirukkolt, 's egész éjen keresztül táborozott a' Glaciskon. A' város csendben maradt. Másnap reggel az egyetemi ifjuság öszszegyült, 's meghagyta az egyetembeli választványnak, hogy a' szükséges lépések fölött tanácskozzék. A' tanácskozás délután történt. Közli is részt vett abban. Ekkor az egész fiatalaság kirukkolt, és az egyetem előtt állott fel. A' nemzetörégi szinte kiharancsoltatott, mint mondák, az ifjuság ellen. Az egyetembeli választvány küldöttséget nevezett a' miniszteriumhoz: a' napi parancs visszavételének és az alkotvány megsemmisítésének eszközlésére. A' minisztertanács (Pulszky is jelen volt) hoszsu tanácskozás után, megértve, hogy a' nemzetörégi a' fiatalasággal fraternizál, és hogy az ifjuság a' Grabenen erősen töltött puskákkal barricade-csinálással foglalkozik, engedett. Ott állottunk esti 8 óráig. Ekkor a' küldöttség azon válaszszaal jött vissza: hogy a' miniszterium engedni fog. De az egyetem irásbeli megerősítést kívánt. Tehát új küldöttséget neveztek ki a' Grabenen. Fölmentünk a' Burgba. Ott nem volt senki. Onnan Pillersdorfhoz mentünk. Azonban ez sokáig tartott, egészen 12 óráig, mert mindenütt haranguirozni kellett a' néppel, mely türelmetlen volt. A' munkások a' Glaciskon és külvárosokban voltak felállítva, 's bár a' kapukat elzárta a' katonaság, mégis telegrafközlekedést csinálhattak a' nemzetörégi és deákság által. Öt perc alatt tudták, hogy mi történik a' városban, 's csak az egyetem parancsát várták, hogy tömegestül berohanjanak. Pillersdorf épen vacsorált, midőn hozzá értünk. Itt nagy zavar volt. Ő kész volt mindent megtenni, csak mondjuk, hogy mit. Arra kértük, hogy irásba foglalja ígéretét, vagy dictálja és pedig tüstint, hogy a' türelmetlen népek mutathassuk, egyik példányt pedig a' nyomdába küldhessük. Csak így sikerült a' népet lecsillapítani.

A' mozgalom vezetői Fischof, Goldmark, és Unger voltak. Mind a' három zsidó.

Az intelligencia erősen kívánja Ausztriának Némethonali egyesülését.

Tegnap délután öt órára miniszteri tanácskozáni hirdettetett, mellyben a' minisztereken kívül Pestmegye és városa és Buda város hatóságai is képviseltettek. Ezen tanácskozáni közöltetett a' külügyminiszter azon levele, mellyben a' bécsi zavarokról hírek megerősítettek, 's tudomásul adatik az is, hogy fels. királyunk f. h. 18án uralkodó háza kíséretében Insbruckba távozott.

E' hír Magyarország kormányát sajtószéri helyzetbe hozá. Kormányunk felfogta e' helyzetet 's a' törvények értelmében intézkedett rögtön. Az országgyűlést jul. 2ára kihirdeté 's István főhg nádor és királyi helytartó királyi hatalommal vevé a' kormányt kezeibe.

Eltávozáni felséges urunk a' birodalom fővárosából, némelly hírlapok nevezetesen a' Freymüthige, és Constitution alkalmat vevének az osztrák republica proclamálására, de a' fölingerült polgárság által elfogatának, 's csak nehezen lehetett a' népdühétől megmentetniök.

Küldöttség sietett a' felséges uralkodó után, melly St. Pöltenben ő felségét be is érte, 's ennek szavai által biztosított az iránt, hogy még az nap 9 órára hű bécsi alattvalói közé visszatérend.

Az egyetemi ifjuság a' nemzetörégi- és katonasággal egyesült, 's most az örséget kölcsönös egyetértésben teljesítik.

Miniszteri tanács-határozat következtében Eszterházy Pál külügyi miniszterhez következő rendelet bocsáttatott:

Külügyi miniszter urnak, tegnap kelt abbéli hivatalos levele következtében, hogy ő felsége Bécsből eltávozott, a' miniszteri tanács határozatából ezennel meghagyatik: miszerint a' törvény világos rendeletéhez képest, mellynek fogva a' miniszterek egyike folyvást ő felségének személye körül lenni tartozik, tüstint ő felségéhez induljon, 's bárhol legyen is ő felsége, állandóan személye mellett maradván, nemcsak Magyarországnak 's a' magyar nemzetnek ő felségéhez 's a' dynastiához hű ragaszkodását tolmácsolja, de ennek képesében arra is kérje meg ő felségét, hogy felséges családjával együtt Magyarország székvárosába jöni, 's ez által e' hű nemzetnek több százzadon át forrón ápolott ohajtását teljesíteni méltóztassék, hol a' legbuzgóbb szeretettel 's nyílt karokkal fog fogadtatni. Ezek mellett külügyminiszter ur, mind a' magyar ügyek 's érdekek elhatározásában tetteges és erélyes részt 's befolyást gyakoroljon, és ezekről, miként minden egyéb fontos eseményekről is, a' magyar miniszteriumot időről időre részletesen tudósítsa.

Pest, május 19én 1848. István, nádor 's k. h. tartó.
Gr. Batthyány Lajos, s. k.

Fölhívás. Magyarország minden törvényhatósági ezennel fölhívattak, hogy a' törvény-parancsolta nemzetörégi öszszeírásokat, az egész magyarországi nemzetörégi alakítással 's rendezéssel megbízott választványhoz (Pesten, szabadsajtó utca Horvát-ház 1ső emeletében) haladéktalan beküldjék, minthogy ezen öszszeírások nélkül a' nemzetörégi regneltörvény és körülmények által parancsolott, az egész nemzet részéről forrón kívánt mentül előbbi rendezése nem esz közölhető, eddig minden törvényhatóságok közt csupán Esztergámváros küldvén be az e' részbeni öszszeírást.

Kelt Pesten, május 18án 1848.
Gr. Batthyány Lajos, Baldacci.
miniszterelnök.

Rovács. Mult szombati „Opposition“ című lap 18 kiadással dicsekszik, ha az alatt azt érti, hogy ügye népszerű, úgy éljen.

Multkori éjen, midőn a' harangokat félreverték, éjjel után két órakor három egy házban lakó orvos hivatott, mindenik négy helyre. Tizenkét burger bácsi a' harangkongás hallatára ugynevezett frászt (ranggörös) kapott.

Kossuth miniszter valahányszor ujjalag megjelent, annyiszor kevésbé hasonlita az eredetihez; kifejezéséről hallgatott művészetünk, majd kétségbe esék az ember e' dolog fölött, ha annak legujabban bécsi rajz és nyomát nem pillantjuk meg.—„A' bécsiek jobban fogták fel Kossuthot, és tisztábban adák vissza képét lelkének.“

Azt tudjuk: hogy a' tót kiver a' házból, és innen onnan látjuk is, de hogy moldvai magyarainkat ide behoznál, csak nagynéha emlegeljük, és őket ott kün hagyjuk, pedig be jó volna ezt a' nyulvértől elnémetesedett, ösztövértől eltörsodott, farkas vértől elgörögösült magyar hőresökös fajunkat egy kis csángó vérről fölfrísíteni. — Indítványunkat a' természetudósok is pártolják.

Székelyek legeredetibb magyar faj. Székelyek legroszszabb földön laknak. Ők legszegényebbek, leghivebbek voltak, legtöbbet dolgoztak, de azért aztán legroszabbul is bántak velük. Nagyobb csapás nem érheti a' madarat, mintha fészkből kitaratik mint a' szegény csángó magyarokat, és pedig őket a' nyomoruság ızte oda.—Illyen a' sors, ha rá bizzuk magunkat.

Házánkban a' veszedelem bujik mint a' gomba, a' szabadság esője ime hogy természti, tegyük öszsze kezeinket és imádkozzunk: adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.

És ha ez így megy tovább is, úgy legsürgetősb teendő-tök lesz—állítani egy nyilvános katedrát, szabad tanítás és tanulhatás mellett—hol tanuljunk meghalni! Nem hiszem hogy azt, miben apáink oly nagy mesterek voltak, mi legkevésbé is értenők.—Emlék nem lesz, nem is kell. Sirversünket megirta polgártársunk Petöfi: „Élt egy nép a' Tisza táján“ 'sat. Ad helyet a' sors nekünk is a' világ régiség-tárában— a' földben.—Vagy ha forradalmunk egy Napoleont szülné.

Be szép meleg nap van, sugárai növesztnek fát, füvet, virágot, csak hazánkat nem.

A' fünek, fának, virágnak van napja, melly a' lekonyultat fölségíti, de nekünk nincs senkink. Teringettél! — hát mi vagyunk mi?—Szent haza! hát mi vagy te? A' tények ten-

gerén hullámok közepett egy földnagságnyi gordiusi csomó oldásán veszteglő, és egymást nem értő építőknél bábeltornya.

A' pesti polgárság (micsoda? hát még vannak circumspectusok?) ivet köröztet a' fővárosban, hogy már ő, (t. i.) a' polgárság is miniszteriumunk iránt bizodalommal viseltetik, (hát ki mondta: ne viseltessék?) és minden ellendemonstráció ellen védeni fogja őt.—Igen helyesen, épen jókor! Lám az illyrek és ráczok bizodalmatlanságot szavaznak, pedig ályguk és egyéb appertinentiákkal. Remélljük az aláírók hatalmas ellendemonstrációra készülnek.

Soprony városában iszonyu revolutió ütött ki. Van t. i. a' város birtokában egy rézu, mely a' tanács által hasznóbbé volt adva ezelőtt; most azonban a' szabadság fölviradtával egy pár hirre éhező zugprókátor fölzigatá a' jámbor hauereket, hogy szabadon legeltessek le a' bérbe adni szokott rétet, ezáltal megvéendő az alkotványt. A' nép megérté a' szabadság eszméjét. Lön, hogy a' városház előtti téren 2000 ö k ö r katonai sorban föllállított. Aztán néhány szabadelví bögés után ünnepléses vonatban páronkint megindított a' sereg, a' legczimeresh ökrök czifraszalagokkal fölékesítve a' zászlóvivő után lépegettek illő komolysággal. A' városon végig huzódó menetet fegyveres örség kísérel egész a' rétig, hol a' legelésre bocsáttott ökörcsorda magasztos étvágyal gyakorló alkotványos szabadságot, mialatt az oxenburek a' gyöpon nagyokat ittak a' te stvériségért.—Ez volt a' sopronyi híres ökrforradalom. Hja! mai világban demonstrál kiki, a' maga módja szerint.

Szolnokon történt. Debreczeni utasok a' vendégfogadó udvarában szivarozni bátorokdtek. Odátópan egy botos szolga (Szolnokon bot még symboluma a' magistratuális méltóságnak) intó a' vendégeket, hogy a' dohányzási tilalomnak engedve tegyék félre szivaraikat. Utasaink engedelmeskedtek rögtön, tudván, hogy hatalmas emberekkel kikötni nem lehet. Azonban a' botos méltóság pattogni kezdett, hogy nem addig a! — mert a' törvény szentsége még teljesítve nincs. Utasaink a' gorombáskodótól kérdezők: „tán huszasra van szükséged?“ — No, nem kelle több, rövid óranegyed alatt az egész falu város talpon állott, a' nyakas idegeneket tanács elé kísérendők. És a' böles tanács? a' botos szolgának három huszas títelt. Utasaink megfizették: de mi kérdjük a' nagy érdemű tanácsot, mi jogon gyakorolja idegenek fölött e' kisbasai hatalmat? No miniszter urak! önök aligha fölföldöztek volna ez indirect adófajt! Ajánljuk figyelmökbe a' szolnokai tanács bölesességét.

Sopronyban van egy táblabíró, igen buzgó, vallásos férfi, nevé egy 60 milliony inépfajtól kölcsönzék, ki az uri székeken rendesen ülni, aludni, enni, inni szokott jó diurnomért; forradalmár lön, hogy Kossuthot—ugymond—lelkismereite furdalása nélkül meggyilkolni tudná. No, no! főtáblabíró ur a' merészségben meghúti magát.

Pest, május 19én.

„A' sajtó szabad, a' kormány felelős.“ Némelly uri emberek határtalan böleségek miatt ezt kénytelenek vagyunk mottóul idejegyezni.

A' P. H. védi felelős minisztereinket. Megtámadja a' napi sajtó azon részét, melly a' kormány eddigi eljárását kielégítőnek nem tartván a' fölött több izben roszszalólag nyilatkozott.

Az idő, mellyben élünk, oly rendkívüli eseményeket hord méhében, mihez képest mindennapi politika közönséges eszközeivel akarni azokkal szembe szállni önámítás, másfelől meg nemzeti létünknek veszélyeztetése.

Illy időkben elkerülhetlenül szükséges, hogy azok, kiket a' körülmények hatalomra emeltek, minden fölmerült aggodalomra egy egy ténnyel feleljenek, még pedig rögtön.

Különben az aggodalom nő, bizalmatlansággá fajul, 's nem ritkán a' képzelt bajt valóságos veszéllyé súlyosítja.

Ha majd egyszer sikerülend e' nemzetnek békében élvezni visszanyert szabadsága gyümölcseit — akkor ha a' l l g a t a g politika mellett is megtehünk, 's egyikét hivatalos adat a' kormány részéről, ennek eljárása iránt megnyugtathat —

Mi a' hallgatag politikára alkalmas időszaktól soha sem voltunk távolabb, mint jelenleg.

Ha a' kormány tagjai oly férfiak, kiket magas állásukra a' nemzet bizalma helyezett, 's kikhez a' jobbak öszinte kegyelettel ragaszkodnak: ez nagy szerencse a' nemzetre nézve azért, mert a' kormány szándékát kétségbe vonnia nem kell; szerencse a' kormányra azért, mert elég részéről a' tények pusztá megemlítése, elég egyetlen nyilatkozat, elég a' kellő pillanatban történt egyszerű föllépés — hogy a' háború kedélyek lecsillapuljanak.

A' bizalom virág, melly a' multnak méhében lerakott magból terem; elváltan a' multtól csak úgy virulhat, ha új helyzetben mindennap új meg új táplálékra lel.

A' nemzet végkép elszakadt multjától; azok, kiknek kezébe a' gondviselés létünk vezérletét juttatá — új terrenumra léptek, 's bekövetkező tetteikből lehetend csupán megítélni,

ha vajjon az átültetés egyenként 's együttvéve szerencsés volt é. —

Midőn a' journalistika kormányunk eljárása valé elégtelenségét ismételve nyilvánítja ez nem annyit jelent, hogy a' kormánytagok multját elfeledtük—nekünk multjokkalsem mi közünk; a' figyeltetőző csak annyit mond, hogy a' kormány nem birt új pályáján annyi erőt kifejteni, még mennyit mi tőle vártunk, vártunk pedig ép azért, mivel tudtuk hogy állásukat bizalomnak köszönhetik, 's hogy e' bizalom annál nagyobb mértékben kísérendi lépteiket, minél több oldalról tüntetik föl hivatottságukat.

Bizalom és kegyelet sokat tehetnek, de nem annyit hogy kedvükért szemünket a' valóság előtt is behunyjuk.

Budán vér folyt—ez tény; a' bünvádi eljárásból kiűnik hogy a' katonaság bősziült dühe onnan is származott, mivel a' polgári hatalom semmit nem tón a' botrány megelőzésire; és ez szinte tény. Hogy a' macskazenérei készület némi nesze a' miniszteriumig elhatott, alapos okunk van hinni.

De arról sem kételkedik senki, mihez képest egyszerű hatósági rendelet által a' véres eseménynek elejét lehetett volna venni.

Ha ezek ellenében a' sajtó polgárvért látván kiontva—készen kel ki a' mulasztott intézkedések miatt, ezt teljes joggal teszi, 's nem kell félnie hogy az el nem fogultak által kárhoztatva leend.

Megvan az igazságnak azon ereje, hogy még bizalom és pietas ellenében is föl mer lépni; kövel ugyan dobhatni rá, de agyonütni nem sikerülend.

Ép abban helyezzük mi a' szabadsajtó legfőbb érdemét, hogy elfogultságot bármely oldalról 's bárki kedvéért általa ndólag meg nem szenved.

A' sajtónak nem szabad arra megesküdnie, hogy az igazat, valót, helyest csupán és kizárólag csak egy oldalról fogadja 's ismérje el—minden mást pedig ignoráljon. Az igazság egyikünknek sem kizáró tulajdona; védszárnyai alatt mindnyájan megférhetünk.—Ma én, holnap más, holnapután ismét más teend neki jó szolgálatot. Csudák csudája. E—y.

A' pesti hirlap replicázgat, allegál 's polemizál a' kétségsbeesésig. Kapkod jobbra balra, mint Bernát a' mennykőhöz, csak hogy valamiképen az öröklött előfizetőknek legalább egy tizedét, a' se hideg, se meleg program számára biztosítsa.

Jól teszik önök, az önbiztosítás első munka, 's a' nagy szavakra most nagy szükség van, midőn „Kossuth hirlapja” is hirdetik, a' kormány lapja is organizáltatik, 's — miként önök bölcsen megjegyzék—a' vásár is közelg.

Ezek mind megannyi ökölesapások a' miniszteri rendeletek első közölhetése által ugor ka f á r a léptetett pesti h i r l a p irányában. Sok vidéki ember fog majd amott a' szabadsajtó utczában megfordulni; fölön kell őket csipni, mielőtt a' Beimel nyomda, vagy Döringház felé csapnának el.

Illy nemes vetélkedés egészen önökhez illő, bizonyosak lehetnek, hogy e' téren—legalább velünk—találkozni nem fognak; mert mi természetünkkel fogva ambitiosusok, telhetlenek soha sem voltunk; hozzá vagyunk szokva kevésse megelegedni, hanem e' kevés aztán a' miénk 's ez kielégít.

Vasárnapi számunk liberális, a' keddi már p e c s o v i c s volt. Ezt mondják önök egész centralistai önhittséggel. Izlés dolga. A' ma kinyitly ugyanazon virág kelyhében a' méh mézet a' pök mérget talál.—Az embereknek természetük a' dolgokat lehetőleg saját javokra magyarázgatni. A' keddi számot elvbarátink (kik pedig a' martiusi esős napok előtt sem heverészték puha diványon 's nem gondolkodtak minél fölisgázottabb polgári qualificatiókon) a' vasárnapival teljesen következetesnek találták; a' pesti hirlap pedig pecsovicsnak,

Miért? merta' pesti hirlap pecsovics szemüvegen olvasá ama sorokat, hogy valamiképen collegát halászhasson maga mellé.

Itt egy mese jut eszünkbe a' kakuk és fülmiléről; kik aztán egy harmadik állat itéletét kérték ki. De szükségesebb közlendők is állván előttünk, e' mesét máskorra halaszljuk.

'S most szívörvendetető p á t mondunk önök bucsuzására. Hidjók meg: nemzeti kormányunk ügyének, átalakulási politikánk kifejlésének kedvesebb szolgálatot nem tehetnek önök hamarában, mintha isteni félelemmel hallgatnak. A' bölcsesség egyik nélkülözhetlen criteriumja a' hallgatás a' doctrináinak pedig már v i o c i s i s b ö l c s e k. Tehát csak hallgassanak.

Mi ébren maradunk 's minden embert a' nemzeti lét részének, a' politikai élet tényezőjének tekintvén, nagy pöffszkedéssel kitől se fogunk elfordulni, még önöktől se, hanem a' mennyiszert bakot lóni méltóztatnak, annyiszor egyegysalveval szolgálandunk.

V i d é k i m o z g a l m a k .

Székesfejérvár város választó közönsége f. hó 8án kezdé meg ifj. gr. Batthyány István elnöke alatt a' kijelölő bizottvány megválasztásával a' tisztujtást. A' tisztválasz-

tás eredménye köv tkező: polgármester Hádér Pál; biró: Könyig József; kapitány: Hamvasi Emér; tanácsnokok: Kolosvári Miklós, Pacsai János, Bauer György, Niczki János, Ferenczi János, Zsömböri Ede, Sahtner János, Fűster János, Fanta Károly; főjegyző: Eischl Ede; 1ső aljegyző: Ámon Ferencz; 2ik: Szakolczai György; főügyész: Linzer Vilmos; alügyész: Halmai Ede; levéltárnok: Mihálik N.; telekbiró: Gili János; mérnök: Kalinger Izidor; számvevő: Nagy Ignác; főorvos: Sáy Ferencz; fősebes: Marbek Mihály. A' választások mind törvény értelmében titkos szavazás által törtévnén, az utolsó tisztviselők f. hó 17én választattak meg. A' képviselők választása még hátra van. Városunkban 1600 választó van. A' tanácsnokok közül 5 egyed maradt ki. Utolsó napokban a' néppárt vesztett, mit sokan az ellenpárt részéről elkövetettnek hiesztelt itatás és etetésnek tulajdonítanak. Annyi igaz, hogy a' sz. fehérvári felső városi nép tiszteletet érdemel azon erélyességért, hogy magát megvásároltatni nem engedte. Szívünk mélyéből sajnáljuk, hogy csupán katolikusok állnak a' tisztviselők sorában, mi a' népszerű Fekete Jánost, ki a' főjegyzőségre 451 szavazatot nyert, és az országzerte ismert Boros Mihályt örömmel üdvözlöttük volna a' városi tiszti karban. A' kijelölő bizottvány e' részben mulasztást nem tett, miután több nem kathol. vallásu egyedet a' kijelöltek közé igtatott.—Legnagyobb díszetlet és elismerést érdemel a' tisztválasztást oly határt nem ismerő buzgósággal és részrehajlatlansággal vezérelte elnök, kit a' szabadság által nyert jogok gyakorlásával működő polgárok becses névvel tisztelték meg, és e' szent név, mit Batthyányi a' közvélemény keresztsége által nyert, e' következő: népbarát! r. l.

M á r m a r o s. Május hó 8kán tartatott meg restaurált főispánunk gróf Vay Ábrahám elnöke alatt megyénk utolsó közgyűlése, mi is hogy salakjaiból megtisztulva a' jövő törvényhozás által továbbra is fentartassék, a' megye csak nem általános közakarata.

Lelkesedéssel fogadtatt főispánunk szabadságot lehelő elnöki beszéde, valamint derék követeink szóval tett erélyes nyilatkozata, kik is lelkes eljárásukért a' megyének színezet nélküli népe által még eddig itt nem látott fényes fáklás zenével tiszteltettek meg.

E' megyében még a' legnagyobb nyugalom van, de mennyiben e' főfontosságú megye az ország szélén van, kívánatos lenne, hogy a' miniszterium a' kívülről lehető behatások miatt a' már szép számra nőtt 's betanítva is levő nemzetőrség fölfegyverzéséről gondoskodjék; addig is főispánunk ígéretet tón: hogy fölünk megvett insurrectionalis fegyvereket a' megyének akár ingyen visszaadja, akár az újabb fegyverek érkezéseig használatul átengedi, mi szives köszönetet vont maga után.

Fölmerült azon kívánság is, hogy megyei nemzetőrség fővezéréül a' királyi helytartónak ajánltassék a' főispán: —hanem azon figyelmeztetés után, hogy illy ajánlatok által a' miniszteri kinevezéseket praecoccupálni bajos, 's veszély esetén főleg arra kell figyelni, hogy megyénk hadi tudományban gyakorlatilag is jártas katonai egyedet nyerjen fővezérrül, a' tett indítvány különösen főispánunk azon nyilatkozatára, miképen ha e' megyében egyetlenegy ember van, ki vezérségében nem biznék, azt felvállalni nem fogná, bár azt a' többség kétségen kívül pártolta volna is, mellőztetett.

A' választási kerületek fő helyei lettek: Huszt, Ökörmező, Técső, Sziget, Sugatag, és felső Vissó.

E' megyében aligha nem lett volna tanácsosabb, hogy követeink az összes intelligentiának legyenek kifolyásai. Mert hitem szerint a' mostani rendezés mellett csak a' lelkészek jó tetszésétől függ: intelligentiát vagy önrdeket képviseltesse nek é kerületeik által. Csaldásomon örülök, addig hidjük a' jobbat, úgy is ez ország most egészben véve reménységéből áll. — A' miniszteri rendeletek foganatosítására a' már életbelépett központi bizottvány által erélyes lépések tétettek.

S z ó l l ó s i B a l á z s .

H e v e s b ó l. Megyénk utolsó közgyűlése f. é. april 29én volt, mellyben tárgyalatott alszolgabiró Halassy Kázmér azon hivatalos jelentése, miből tudomásra jött, hogy kerületbeli Tiszásas helységében a' jobbágyaság leginkább 8 jobbágyon ingerlése és vezérsége mellett illető földesura ellen föllázadt, mellynek következtében már tetlegességre is mentek, t. i. a' földesurnak tagosítás utján itélet által jutott nagyobb terjedelmű legelőt—mi ugyan tagosítás előtt övék vala—tellegesen elfoglalták, és abból az uraság marháit ki, a' magukat pedig rögtön behajták, melly tényre nézve rögtönös intézkedést kért; — ezen hivatalos jelentés nyomán tehát a' lázadókat rendre utalása 's illetőleg vizsgálat utáni kellő megfenyitése tekintetéből helyszimére egy több tagból álló törvényszék hirdtetett ki, eljárásáról hivatalos tudósítást teend.

Bemutatott ez alkalommal elnökölő másod alispánunk Blaskovics Gyulának a' megyét kerületekre osztó terve, melly szerint Eger és Gyöngyös kivételével a' megye 8 kerületre osztatik, minden kerületre 31,200 lélek esvén. Ezen ke-

rületek választási helyeül: Szolnok, M. Túr, Abadszalók, Heves, Kápolna, Karácsond, Gy. Pata és Pétervásár városok 's helységek jelöltettek ki.

Május 1jén. Mai nap egyik örömteli nagy napunkat érök meg, vagyis martius 15ének kifolyását, t. i. megyénk utolsó közgyűlést e' napon tartá. Szívemelő látvány vala minden jobb érzelmű polgárnak azon számos, összesen 375 főre menő képviselő polgártársakat körünkben szemlélni, kik megyénk több város és helységeiből közgyűlésünkre küldetve, a' legmesszebb helységekből is ritka lelkesedésű, örömteli kebellet jelenének meg körünkben. Tárgya jelen közgyűlésünknek leginkább a' törvények kihirdetése 's a' kormányzó bizottvány megválasztása vala; azonban ezen népképviseleti alapra fektetett közgyűlésünkre oly számosan sereglének össze polgártársaink, hogy számuk a' 4000et meghaladá 's így gyűlési teremünkbe be nem férhetünk, megtartatott tehát is ten szabad ege alatt a' megyeház udvarában hol is elnökölő alispán polgártársunk szívből eredt szavakkal üdvözlé a' rop-pant számmal egybesereglett polgártársakat.

Ezután országgyűlési derék két követeink tevék meg eljárásukról hivatalos tudósításukat, minek végeztével kitörő lelkesedéssel üdvözlöttenek, remek tartalmu hivatalos jelentésük pedig közkölségen minél előbb kinyomatni és a' népeség között több példányban kiosztatni határozatott, minek végeztével az új törvények hirdtettenek ki, mellyek is, mint-hogy különféle kép magyarázgattnak, elrendeltetett, hogy azokujog minden város 's helységben kihirdetessenek, melly alkalomra a' nép kellő fölvilágosítására minden kerületbeli szolgabiró mellé, egyegy polgártárs küldetett ki.

A' közcsend és béke föntartására ideiglenesen fölügyelő megyei választvány működéséről ez alkalommal lemondván, az arra való fölügyelést a' megye kezeibe tette le, eddigi eljárásáról vezetett jegyzőkönyvét pedig a' levéltárba leendő tétel végett bemutatta, minek következtében minthogy ezórától fogva mind a' kis, úgy a' közgyűlések jövődöre nézve megszűntetnek éseket az újabb t.vények értelmében állandó megyei bizottványnak kelletik teljesíteni 's illetőleg ugyanazért egy, minden osztályokat képviselő 400 főre menő nagy-szerű bizottvány neveztetett ki, melly legelső ülését f. h. 3án regg. 9 ór. kezdendi meg, jövő ülése pedig f. h. 15én leend, jövődöre nézve pedig minden hó 1ső napján fogja tartani üléseit. Megválasztva kineveztetett a' középponti 50 főre menő választvány is a' követválasztási ügy vezérletére nézve, melly szinte első ülését f. h. 8kán kezdendi meg, mind a' választvány mind a' bizottványnak a' tisztviselőkar fejenkint és egyenkint szinte tagja; a' bejövétel alkalmával azonban a' bizottványi tagoknak előfogatok nem szolgálatnak ki, csupán a' megyei tisztviselőknak.

Fölvetetett ezután megyénknek 8 követválasztó kerületekre való fölosztását tárgyzó alispáni terv, mellyben is hosszabb vita után Hevesváros helyett Tisza-Nána helység, Karácsond helye: pedig Nagy Füged helység állapittattak meg választó helyekül; a' többi megmaradt.

Indítványoztatott egyik városbírája által honunk nagy reformatiora 's illetőleg békés utoni újá teremtője, ama lángeszű polgártárs és jelenleg pénzügyi miniszterünk K o s s u t h Lajos életnagyságu arczképének minélelőbbi közkölségen leendő levétele, 's annak megyei teremünk díszesbitésére való fölfüggesztése, ugy ennek folytán többek által megyénk egyik lelkes nagy polgárja elhunyt gróf K e g l e v i c h Miklós arczképének is szinte levétele és a' terembei fölfüggesztése, mellyek is általános kitörő lelkesedéssel fogadtattak, és ezeknek minélelőbb leendő foganatba vétele elnök alispánunkra bizott.

Az 1848ik évi 22ik tcz. 6ik §a értelmében minélelőbb összeiratni 's alakittatni rendelt nemzeti őrsereg összeírására, minden kerületbeli szolgabiró mellé, egy egy polgártárs tagul kineveztetett: az eredményes eljárásról tudósítást teendő. —

Folyó hó 4én folyt. tartatott bizottványi ülésben —minthogy a' mészárosok a' husnak általános mérési felszabadítását önként kérik, és magukat jelen körülmények között tehetetlennek nyilvánították arra, hogy a' várost 15 kr. ár-szabás mellett is hussal elláthassák, úgy a' mészárszéki jogot gyakorló uradalmak is magukat képeseknek arra nem találták, hogy szinte hussal elláthassák a' várost — elhatározatott: a' marhabusnak mai naptól kezdve, mindenki által ár-szabás nélkül való méretése, egyébiránt a' levágandó marhák fölötti rendőri fölügyelet a' városra bizatik, meghagyatván a' városi hatóságnak az is: hogy újabb rendőri szabályzat két napok alatt dolgoztassék ki, és azt e' bizottványnak mutassa be. A' szabad marhabus-mérés azonban az egész megyére ki nem terjesztetik, hanem egyedül Eger városára, és az is csak ideiglenesen. — Jövő törvényszékünk május hó 22én veendi kezdetét. —

Halljátok csak! Egy Lengyelországból érkezett utas beszéli, miként az orosz czár 800 ezer ujczet szedetett. Lengyelországból minden 14 évet meghaladó értelmesh

embert a birodalom belrészeibe vitették, hogy a forradalom lehetlenítessék. Minden kovács műhely előtt áll, hogy ott csak fegyver készíthessék 's pedig egyedül a seregek számára. A határok hermeneutice elzáratvák: pénzt kivinni nem szabad. — Vajon nem ellenünk és egész Europa ellen szólunk éz irtózatot készületek? Legyetek ébren, mert az óra közelg!

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A május 8kai parlamenti ülésben az ideiglenes kormány tagjainak számolása folytatott. Először is Garnier-Pagés finanszminiszter tevé előterjesztését; szerinte Franciaország pénzügyi állapota éppen nincs aggasztó körülmények között, az ideiglenes kormány 62 milliót takarított meg, 's — miként a kidolgozott budgetből kiviláglik, a bevételek 1546, 's a kiadások 1500 millióban állapítottak meg; 's eké 46 millió fölösleg marad. Kiemeltek, miként a respublica Franciaországot bankerottól menté meg. — A had- és tengerészügyi miniszter Arago szinte előterjeszté mindazon eljárásit, melyeket a tárcájára vonatkozó ügyekben tett; miként állított ki új hadtesteket, 's átalakította a régiakat, a tartalékokat organisálta; hadedzett vitézeket hozott át Afrikából, hogy a respublicai tábor magvát képezzék. A nemzeti őrség közt 1,546,000 fegyvert osztott ki. — A sergelnél pillanatra megbombolt fenyték visszaállított; a lovasság összevett lovak által szaporított, 's eké egy 500 ezer fegyveres emberből álló hadsereg olly lábra állított, hogy az a körülmények kivánataszerint legrovidebb idő alatt csatatérre állítható. Így van ez a tengerészetnél is; több építési új munka kezdetett, az arsenálokban a rend helyrehozott; az akasztási büntetés eltöröltetett, a rabszolgaság kérdése megfajtásához közelebb hozott. Végül biztosította a nemzeti gyűlést, miként az ideiglenes kormány részéről minden elkövetetett, hogy Franciaország zászlója megvédethessék 's nemzeti függetlensége a tengeren is tartathassék. — A közmunkák minisztere elismeré, miként a nemzeti gyárhelyek tetemes kiadásokat igénylének a nélkül, hogy kiemelhető eredményre mutathatna, de mindamellett figyelembe vételni kívánta azt: hogy minő kezekbe tételtt le ezen kiadás; lelkes és akaratud munkásokéba, kiknek kenyerek nem volt; ezekiránt igazgatása alatti osztályának rendezésében takarékossgal járt el, kiváltkép a személyzetre nézve, hol a fölhasználás már is 1,200,000rel kevesbedett.

Utolsó volt a jelentést tevők közt Lamartine. Kétféle forradalom van — mond ő — egyik a territorium, 's másik az ideákért. Amaz közönségesen háborut szokott következtetni, imez minden rombolás nélkül békét eszközöl. Közben megtörténik, hogy eszmeforradalmat idegen kormányok támadó politikájais előidézhet, 's ez esetben kétféle természetet mutat az, a békeszeretót, mely az eszmék hatalma, 's a harczvágyát, ha arra kényszerítetik. Ezek megfontolása foglalja el a kormányt iratai 's cselekvésiben. 'S ez okból az idegen nemzeteknek három dolog iránti ohajtását nyilvánítja, akar t. i. először köztársaságot, ezután democrata elvek behozatalát, végre békét, ha az Franciaországra nézve ennek becsületére szolgál? És mi történt? Nézzék önök a politikai mozgalmakat, melyek két hónap óta Franciaország körül támadtak; O-

lasz, Osztrák, Porosz és Magyarországban a nevezett elvek vétettek a mozgalmak sinormértékéül. Franciaország nem gyámolt fegyveres propagandát, hanem morális gyámolt nyújt minden népnek, mely példáját követi. Mindenütt választhatni becsületes béke, vagy részleges harcz közt, melyben a nép által fognak támogatni; mindenütt uralkodói helyzetre emelkedik a francia rendszer 's mindenütt háttérbe szorítja a szent szövetség rendszerét. Hasonlítsuk össze Franciaországot febr. 22én, 's azzal, mivézt a febr. 24kei forradalom tevé. Öt hatalmasság egyesült Franciaország ellen, hogy azt korlátai közé szorítsák, hogy forrongó természetét meghűtsék, hogy egy dynastiai békébe olvasszák, és most csak egyszó a febr. 24kei Franciaországtól, 's az 1815kei szerződések megszűntek minden ellenmondása nélkül valamely hatalomnak 'stb.

E beszéd, melynek legrövidebb tartalmát adtuk, hangos tetszésével fogadtattott a háznak és népnek, 's kívántatott hogy az kinyomatván küldessék szét a departamentokba, de ezt Lamartine nem engedé; a Moniteurben beszéde ugy is meg fog jelenni 's azt mindenki olvashatja. Ezután Dorrien indítványozá, szavaztatnék köszönét az ideiglenes kormánynak, 's bizatnék meg azonnal a végrehajtó hatalommal. Ezen indítvány olly zajt támasztott, hogy az elnök szükségesnek látta az ülést félóra elhalasztani; csoportulások alakultak a terem különféle pontjain, 's heves beszédek váltattak; végre a zaj csilapultával indítványozó oda módosítá javaslatát: miszerint a nemzeti gyűlés uralkodói teljes hatalmát fogva kinyilatkoztatja: miként a februári forradalom, valamint ama hatalmak is, melyeket az állított, megszűnt. A nemzeti gyűlés a végrehajtó hatalmat 5 tagból álló bizottványra ruházta, mely felelős minisztereket nevezend. Rendelete 's eljárásáról számolni köteles.

Ezen bizottvány tagjaiul telegraphi sürgöny szerint Lamartine, Marrast, Garnier Pagés, Marie, és Ledru Rollin nevezettek ki.

A clubok hangos izgatásokkal lépnek fel a nemzeti gyűlés visszaható tendenciája ellen; névtelen levelez fenyegetik a hatóságokat, hogy több középület fel fognak gyújtani, 's a nemzeti gyűlést megfajtatni. E végett Negrier tábornok a kamarai tagok közt 900 fegyvert osztott ki, kik maj. 10kén azokkal fegyverzetten jelentek meg az ülésben.

NÉMETORSZÁG. A németeket, főleg a parlamenti tagok választása 's a szövetség systemája foglalkodtatja. E téren több párt keletkezik, a republicanusok még most gyengébbek a császáriaknál, de részint Franciaország, részint a schweizi és olasz tartományokból hathatósan gyámolítatnak, mi által ügyöknek elvégre is diadalt jósolnak. — A tehetősök nem bírván némely hercegecskék mértéken tuli zsarlásait, Amerikába vándorolnak ki, 's általában a kivándorlás ismét szenvedélye kezd lenni a nyugalmas napok után sovárgó németésgnek.

A berlini miniszterium a porosz kir. herczeg viszhivatását indítványozá a királynak, 's ez beléegyezett. A miniszterium e tettel nagy felelősségi terhet vállalt el, mi tán nagy szerencsétlenséget is hozand a már egyszer elzaklatott fővárosra.

OLASZORSZÁG. Rómából a 'Patria' május elsőjéről

jelenti: mikép a pápa a közvélemény hatalmának engedve, végre a következő határozatokhoz adá megegyezését: 1) Még ama napon motu proprio jelend meg, melyben IXdik Pius teljes rokonszenvét nyilvánítandja Olaszország függetlensége iránt. 2) Pápai biztos menend Károly Albert fő táboriszállására, ki is őt a pápa közreműködéséről Ausztria ellen értesítendi. 3) A hivataláról lelépését tudató miniszterium meg fog kéretni annak még néhány naprai megtartására, 's fölhatalmaztatik eljárásában azon alapelveket követni, melyek szerint eddig is cselekedett. Egyébkint egészen világiakból fog alakítani. 4) A polgárórség elfoglalandja a város kapuit, az angyalvart, 's a lóporos tornyot. 5) Minden a bibornokokhoz intézett levelek Corsini hghhez küldendők, 's ettől a miniszteriumhoz. 6) Minden kerület a rend erélyes fentartását kezelendi, de egyszersmind a kormány is igyekezendik Olaszország valódi függetlenségét föntartani, a pápától ugy a jezsuita, mint az osztrák befolyást örökre távol tartani.

Május 2án minden bibornok m. Cavallóra vonult, mint legbiztosabb helyre; a pápa a Vaticánban őriztetik. Minden kapu bezárva. A polgárórség közt 80 ezer erős töltés osztott ki. Minden parancs a miniszteriumtól adatik ki. A pápa hatalma rövid időre felüggesztetett.

Anconában april 28kán egy veszélyes összeesküvés terv fedeztetett fel. E szerint april 30án reggeli 6 órakor az egész Ancona — az első nápolyi zászlóalj átvonulásakor rommá és hamuvávala tétetendő; mi által 40 ezer lakos esett volna haláláldozatul, csupán azért, hogy a Polánál állomásozó parányi osztrák tengeri erő a római státusok központját hatalmába keríthesse.

Turinban, május 8án nyitott meg a parlament, 's a király helyettese Eugen savoyai herczeg trónbeszédében azon kívánatát fejezé ki, vajha a felsziget többi részei is Sardiniaival egyesülnének, így aztán ez eljutna ama hatalomra, melyre hivatva van.

Bolognából érkezett tudósítások szerint a nápolyi király trónjáról elüzetett, 's az olasz mozgalmak első vezetője Romeo hivatott meg a trónra. Máj. 3kai levelek e hírt valótlannak állítják, 's csupán annyit tudatnak, hogy a népnek vonzalma respublicára általános, 's hogy e miatt a tehetősök osztálya elrejté kincsét, eladja vagyonát, 's kivándorol. A király maga már néhányszor kinyilatkozta: miként csak ugyan köztársaságot akarnak, ó nem ellenzi 's kívánata csak az, hogy ezen akaratukat a kivétel előtt néhány órával tudassák vele.

OROSZORSZÁG. Pétervárra érkezett utazó mint bizonyost beszéli, miként Podoliában közönséges paraszt lázadás ütött ki, a hatóságok elüzettek, a nemesség elfutott, de részint lenenek kezeibe estenek. A fölkelők ellen kirendelt kozák sorakatonaság vonakodott a parancsnak engedni. — Május 3án a fővárosban azon hir terjesztetett el, hogy a császári család Rigába telepedik át, 's ott marad a dolgok további fejleléig. Annyi kétségtelen, hogy a félig dűledező állapotra hagyott rigai palota nagy sietséggel készíttetik lakhatóvá.

Dunavízjárás: Budán, május 10én 3'5" 0" az 0 fölélt.

60ik szám.

É R T E S Í T Ó.

1848.

A' gőzösök járása a Tiszán.

1848ik évi május 1jétől kezdve.

Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba Pesttel kapcsolatban minden

kedden reggel.

Szegedre minden szerdán és szombaton reggel

Szegedről Szolnokba minden hétfőn, csütörtökön és szombaton reggel.

Zimonyba minden szerdán reggel.

Zimonybul Tittelbe, Szegedre és Szolnokra minden csütörtökön.

Minden kedden indul egy vontatógőzös Szegedről Zimonyba, és minden pénteken

Zimonybul Szegedre.

Pest, május 1jén 1848.

8—0

Magyarország 1848ban

irta Elefánty Ferenc

a' népnek felvilágosítására irt korszerű munka megjelent 's 20 p. krajczárért kapható Kilián és társa könyvkereskedésében, ugy e' lapok szerkesztő hivatalában.

3—3

A' gőzösök indulásai Pestről.

1848dik évi május 1jétől kezdve.

Pestről Bécsig naponkint reggeli 6 órakor, kapcsolatban Győrrel.

Orsovára minden vasárnap reggeli 5 órakor, Galacz és Konstantinápolyi kapcsolatban az eláh részen, és május 7 és 21dikén

Odessával.

"

A' kiadótulajd. april 18kai betegeskedése ótaszerkeszti Királyi Pál. — Nyomatik Trattner-Károlyi betűivel uri-utca, 453. szám.

" " minden csütörtökön reggeli 5 órakor (minden 14 napokban egyesül Galacz és Konstantinápolyal a' török részen.)

" " E' gőzösök megérkeznek Orsováról minden vasárnap reggeli 4 órakor, és minden csütörtökön délutáni órákban.

" " Tittelig minden kedden és pénteken reggeli 5 órakor, le és fölfelé

" " Eszéken át; a' kedden induló gőzös Szegeddel kapcsolatban áll.

" " E' gőzösök minden vasárnap és szerdán délutáni órákban Tittelből megérkeznek.

Vontatóhajók indulásai.

Pestről Bécsbe minden hétfőn és csütörtökön elindulnak; és minden szerdán és szombaton megérkeznek.

" " Orsovába minden kedden elindul, és minden szerdán megérkezik.

Pesten; május 1jén 1848.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajósági társaság főügynöksége. 9—0

Gőzhajósági hirdetvény.

Csütörtökön május 18kán induland az első gőzös

Szolnokb u l T o k a j b a.

E' gőzös járás folyvást folytatatik, ha semmi akadály nem lép közbe,

minden csütörtökön Szolnokról Tokajra.

minden vasárnap Tokajból Szolnokra.

Pest, május 12én 1848.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajósági társaság főügyvivősége. 2—5

† **Birtokbank** irta Jankó Vincze, kapható Emich Gusztáv könyvkereskedésében, Pesten. Ára 10 kr. ezüstben. 3—3

PL

kedd m

Megjelenik a
kesztő 's ki

FOGLAL
teri rendeletek
dedovók petiti
reg, Bars, és
Külföld
Értesít

A' min
a' hiv magyar
tézem. —

Itt a p
nézve meszi
mégis változ
bebizonyítha
tántoríthatat

Szeren
hatni, magar
hogy a' vesz
ez is leend a'
századok óta

Az ali
szágszerte el
kább felhiva
ó felsége biz
teljeshatalmu
kezekkel iga

'S azé
szág, noha m
minden alkal
sen is; — had
lyel fen fog
tal ó fölségé

'S bár
tett koronás
nemzetnek le
védte a' mag

Budap

Magyar o
kely sz

Neme
Évezre

nemzetnek e
jó és balszer
politikai hib
egymástól e
szeretel aty
ingatni semm
nem vala.

A' Ma
geteg aggas
hajlik. A' vé
tiségek meg
zete a' Duna

Tisztel
leges egyes
seinktől, mi
fogadva, ke
szentesítve
getlen minis

vitéz székely
eziasságába
tétében, hiv
sietek önöke

kormányzót
deletemre fe
san megnye
szágha, a' S
fegyveres ka

mint az átkel
ról már kell

Ügyün
testvér-nem
mat hidegen
Pesten